

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pre săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbii la expeditorul foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori franțate, adresate către expeditorul. Prețulu prenumeratiunei pentru Săbii este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 18. ANULU XIX.

Săbii, in 416 Martie 1871.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țeri străine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâi a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. cons. 190—1871.

Circularia episcopescu catra toti protopresbiterii diecesei Caransebesiului privitoriu la convocarea sinodului eparchialu.

Conformu dispozițiilor §§-loru 89 și 90 ai statutului organicu bisericescu, convocu prin acest'a sinodulu anualu alu diecesei Caransebesiului la resiedinti'a mea episcopésca in Caransebesiu pre Duminică Tomei adeca pre 4 Aprilie c. v. a. c.

Ceea-ce Pré on. d-l'a vei avea a aduce la cunoscinti'a atātu a clerului și poporului credinciosu, câtu si a dloru deputati eparchiali alesi in tractulu Pré O. D-tale, postindu pre acesti din urma a se infatiosia de timpuriu la sinodu, pregatiti de a remanea vr'o câte-va zile la pretractările acelu-asi.

In fine ce se atinge de diurnele și spesele de caletoria ale dloru deputati eparchiali, Ti aducu aminte decisiunea sinodului eparchialu din anulu trecut de sub Nr. prot. 76, prin care se dispune ca pentru suportarea preatinselor spese protopresbiterii sa faca aruncatura asup'a sufletelor crestiivilor din protopresbiteratulu seu.

Pre lângă care impartesindu-Ti binecuventarea archierésca sumu

Alu Pré Onoratu D-Tale
Caransebesiu in 25 Fauru 1871.

de bine voituriu
Ioanu Popasu
Episcopu m. p.

Cetimu in „Speranti'a“:

Nr. 59. 1871.
pres.

Ordinatie episcopésca

adresata către toti protopresbiterii.

Cu privire la §§. 89. și 90. din statutulu organicu cu acest'a convocamu sinodulu anualu alu eparchiei noastre aradane, la resiedinti'a noastră episcopésca din Aradu, pe Duminică Tomei a. c. care cade pre 4. Aprilie vechiu.

Domnii deputati din toate cercurile electorale sinodale suntu postiti a veni timpuriu la acestu sinodu, prevediuti pentru o remanere de mai multe zile in agendele sinodale.

Pentru diurnele și spesele de caletoria ale deputatiloru se voru dispune cele necesarie in sinodu.

Précinsti'a Ta esti insarcinatu, a aduce acest'a la cunoscinti'a publica in tractulu submannatu, mai alesu pentru scirea și acomodarea deputatiloru sinodali.

Aradu, 16. Februaru 1871.

Procopiu Ivacicoviciu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Eveneminte politice.

Unu evenimentu, la parere neînsemnatu, facu rotund'a prin o parte din diuaristic'a părtei de dincóce de Lait'a. Acestu evenimentu este afacerea cunoscuta de multu dintre români și grecii dela Biserica Stei Treimi din cetatea Brasiovlui. Nu voimu a cerceta ca cu dreptu séu nedreptu, spre bine séu spre reu, destulu este ca afacerea are sa vina înainte dietei unguresci. Dreptatea a fostu de multe ori ignorata in lume. Ea póte fi și cu ocaziunea acest'a. Grecii, cari in mare parte nu suntu nici greci, nici supusi ai statului, nici comproprietari adeverati séu de origine-ai bisericeii cestiunate din Brasiovu, voru fi póte favoriti, precum au mai fostu.

Nu face nimic'a. Avemu actele, avemu prin ele cunoscinti'a de dreptatea causei române de acolo. Fiindu aceste nebagate in séma, scimu cui sa multumimu și impregiurarea acest'a, și vomu sci sa o apretinimu cá pre unu evenimentu ce trece preste marginile unui procesu între două partide.

Speramu cu toate aceste ca dupa desfasurările, ce le amu veditu cu atât'a cunoscinti'a de cauza facute in „Pesti Naplo“ de dlu G. I o a n o v i c i u secretariu de statu in ministeriulu de culte, nu va mai poté nimenea sa folosésca afacerea de vre unu mijlocu politicu și o va resólve dreptu.

Mai la vale mai reproducemu o dare de séma despre cele ce s'au petrecutu in diaristic'a magiara in afacerea acest'a dupa „Albina“.

Dupa cele ce se petrecu in partea de dincóce de Lait'a se pare ca Beust numai pre lângă sacrificarea și celorlu din urma principiile a le sele mai poté remané in postululu seu. Altfeliu póte ca P o t o c k y i va luá loculu și va inaugura politic'a cea noua dupa carea sa se mai reformeze inca odata suprafati'a Cislaitaniei.

Din afara aflamu ca adunarea nationala francesca s'a stramutatu dela Bordeaux la Versailles. Unele disordini din Parisu și cu deosebire din Montmatre, unu fortu din giurul Parisului, unde se forticase nisce republicani rosii, s'au liniscitu.

Conferinti'a din Londonu si-a terminatu siedintiele. In marea négra s'a restatoritu lucrurile dupa cum a fostu inainte de 1856.

O depesia din 13 a acestei luni (c. n.) spune ca G r a n v i l l e și E n f i e l d au facutu cunoscutu ambelorlu case parlamentarie ca conferinti'a in cestiunea mării negre a subscrisu tratatulu. Dupa acestu tratatu s'a cassatu clausele ce privescu neutralizarea Mării Negre; incátu privescu trecerea náiloru straine prin Dardanele și Bosforu s'au facutu modificarea cá Pórt'a sa lase sa-si tréca náile puterile amice, déca crede ca acest'a i va fi de lipsa la punerea in lucrare a stipulatiuniloru parisiane. Comisiunea dunarésca va mai durá inca 12 ani, neutralizatiunea lucrurilor acestei inca se continue; numai Pórt'a inse, cá putere teritoriale, are dreptu sa tramita náii maritime pre Dunare.

Românii și Pseudo-Grecii din Brasiovu

In diurnalulu stengei magiare selbatice, „Ellenör“ din 3 Martie și in „Freier Lloyd“ din 4 Martie, (le pomenescu d'a o data, caci in celu din urma lipsescu numai invectivele personali din „Ellenör“, incolo e totu acelu articulu,) — a aparutu cele mai cu idose aperari pentru dreptulu ce-lu au Grecii la biserica „Santei Treimi“ din cetatea Brasiovlui.

In adeveru nu se póte omulu destulu mira, ca organe, cari de si nu reprezenta partide insemnate, totusi au pretensiunea d'a fi forte, daru forte liberale, cá asemenea diurnale vorbescu de o cauza atātu de insemnata, de si locala, fara se ni aréte starea lucrului cu dovedi, ci marginindu-se numai la suspitiunarea acelor persoane, cari stau intr'o legatura óresi-care cu densa numai in urm'a officiului lor, și istorisindu-ni-o numai din combinatiuni pline de fantasia și partinitóre pana la extremitate a unei parti, incungiuandu și retacendu totdeodata toate acele momente in cauza, cari i dau intielesulu celu adeveratu și facu marturia pentru dreptulu celelaltele parti.

Spre intempinare și informatiune vomu insira forte pre scurtu istoria acestei bisericeii, citându toate actele referitóre, mai cu séma cele ce privescu fundarea bisericeii, cáci numai acestea potu védi intentiunea fondatoriloru, iera nu actele, care au urmatu dupa fundare in puterea unoru intrige particulare și influintiei politice din diversele timpuri.

Totdeodata vomu reflectá si la falsele asertiuni ale acestorlu diurnale.

Biserica s'a ziditu la anulu 1787; — asiá dara dreptulu Greciloru nu s'a potutu dotá nici „seit unvordenklichen Zeiten“, dupa cum dice „N. Fr. Lloyd“, nici „emberemlekezet óta“ dupa cum afirma „Ellenör.“ Concessiunea spre a zidi acest'a biserica s'a datu de guvernulu țerei prin magistratulu din Brasiovu, in urm'a petitiuniloru negutiatoriloru „români și greci“ din Brasiovu, datate un'a din 28 Ian. alta din 17 Aprilie și a treia din 5 Maiu 1785.

In cea d'antaita sta: „noi negutiatorii români și greci“, a adou'adice: „noi macelarii români“, a trei'a e subscrisa colectiva de aceleasi persoane. Cele două d'antaitu suntu scrise in limba româna, a trei'a in cea latina. Magistratulu din Brasiovu face o consemnatiune și constata aceleasi persoane, plus o femeie veduva cu numele Aposlóe. Acestor'a cá cetatieni „cives“, séu „cives greci ritos disuniti“, séu „cives greci“ in opusetiune cu compagnistii, li se da concessiunea, pentru ei se zidescu biserica, ei forméza cea d'antaita comunitate bisericesca.

Acesti fondatori, transcriindu acum tota averea ce o adunasera pre sub ascunsu pentru biserica, pre numele aceleiasi, dien in documentulu loru de transcriere din 8 Sept. 1789, ca veniturile caselor sa servésca in vecii veciloru spre acoperirea trebuintiloru bisericeii „fara ca ei séu urmatorii loru sa aiba vre-odata dreptulu de a face vre o pretensiune la acelea.“

Asiá dara din aceste acte fundatiunale se vede chiaru, ca biserica e zidita de romani și greci; banii au fostu adunati cá mila, dupa cum se vede din specificatiunea, ce se afla sub nr. 5046 din a. 1789; asiá dara biserica este comuna pentru toti cetatieni gr. or. dupa cum se si dice in petiunea cea d'antaitu a patru cetatieni „pro hujatibus coronensibus civibus graeci ritus mercatoribus.“

Dupa starea de facia a bisericeii, in care Grecii pretindu a fi senguri proprietari si posesori, trebuie dedusu ca — deórece actele fundatiunale ni aréta si Români și Greci de fondatori, starea de facia trebuie se fia o urmare a imprejurarei straordinare. Asiá si este. Si acum se vedemu de unde si cum provine acest'a pretensiune nedrepta și chiaru necrestinesca a Greciloru?

Nainte de ce s'a fundatu biserica a existatu in Brasiovu o corporatiune negutiatorésca, care avé forte multe privilegii și intr'altelu si dreptulu de a avé o capela in cetate, unu dreptu, ce cetatienii nu-lu aveau pâna pre timpul lui Iosifu alu II. Acest'a corporatiune, care se numia „compagnia grecésca“ dupa confessiune, și care constá din Români (majoritatea), Greci, Bulgari, Serbi, veniti din Turcia, si-a creditu drepturile periclitare prin nou'a biserica a cetatieniloru și puneau deci mari pedeci la deschiderea bisericeii. Cetatienii vedindu acest'a si fiindu capela compagnistiloru aprópe de ruinare, i-a primitu si pre densu in biserica loru, insa pre basa egala, dupa cum aréta invoiél'a facuta între densii la a. 1788, 10 Iuniu, 31 Maiu, și cea din 13 Iuniu.

Acesti compagnisti nu s'au multumitu cu atât'a ci au pretinsu pre basa privilegiiloru loru, ca biserica trebuie sa fie proprietate a loru si ca Români n'au dreptu sa aiba si ei preotu. In intielesulu acest'a a inaintatu o cerere la guvernulu și acest'a au ordinaru o comisiune pentru investigare. Referatulu acesteia din a. 1789, spune chiaru, ca compagnistii nu au dreptu. S'au incercatu cesti din urma mai adese ori a scóte pre români din drepturile, ce li-se cuviniu la biserica, totdeun'a insa au fostu respinsi, ba in a. 1792 au fostu amenintati cu disgrati'a Monarchului. In a. 1796

li-a succedut prin ajutoriul magistratului sascesu din Brasiov si a unui secretariu dela curtea din Viena, (carele inea era sasu din Brasiov) a scote pre romani de la administratiune si a-i lasa fara preotu, dicendu sasi, ca grecii au zidit biseric'a si ca sunt destui preoti romani in suburbii. Cine nu vede nedreptatea; si totusi acestu famosu decretu de curte din 30 Sept., 1796 nr. 3069 servece astadi de basa la nedreptele pretensiuni ale grecilor. Compagnistii si-au perdutu cu timpul totu privilegiu, daru si compagna s'a stinsu si totusi grecii de astadi, cari potu fi ori ce vrei, numai greci nu, voru a fi mostenitorii acelei compagne, voru si astadi a mai trai privilegiati, voru si astadi a mai specula biserica cum speculau calogarii din Romani'a mosiile manastiresci, — si ei g'asescu spriginitori, chiaru si omeni liberali, in barbati din principiu contra tuturor privilegieloru!

Ore temerariulu si absurdulu si rusinea — a loru seu a dloru dela „Ellenör“ si „N. Fr. Ll.“ este mai mare?! —

In urm'a amintitului decretu din 1796, grecii din Compagnia a datu spate cu grecii cetatieni, dupa statulu sasulu din Viena Kronenthal.

Astfelu procesulu dela 1796 a devenitu procesu nationalu.

Romanii, pre firesce ne'nteruptu si au pretinsu dreptulu rapitu prin decretulu pomenitu.

Locurile mai inalte, insesi, observandu marea nedreptate, cuprinsa in pomenitul decretu, au inceputu a reda romanilor drepturile ce li compete, insa bucatia cate bucatia. Grecii totudeun'a au protestatu, fiindu ca biserica a devenitu avuta si controla romana era superatiosa pentru speculanti, pana in fine a urmatu decretulu de curte din 1848 nr. 6232, in care se ordinez a noua cercetare a statutulu ca dinainte de 1796.

Cu executiunea lui a fostu insarcinatu eppulu de atunci, metropolitulu de astadi, Esc. Sea Andreiu b. de Siagon'a. Impregiarile din 1848 si multele greutati, care le-a avutu episcopi'a Ardelului, n'au concesu executarea pana in a. 1868. Dera grecii — de si nu mai multi de 8 familii, nu s'au supusu, si asiä intrevenirea guvernulu a fostu neincungiurabila.

Guvernulu a facutu dispusitiune in nefavorea romanilor — intr'atatu, incatu i-a lasatu eschisi dela administratiune, si de ocamdata li-a acordatu numai paritate in practica servitiului ddiescu. Grecii nici cu atatu nu s'au multumitu; ei ceru dela dieta sa i dea pre romanii cu totulu afara din biserica.

Asiä dara romanii n'au conturbatu pre greci, dupa cum afirma „N. fr. Lloyd“, ci si-a cautatu dreptulu ce li l'au rapitu grecii, ajutati de sasi, in 1876, cari erau condusi de prejudetiile loru de atunci. Nu exista nici unu decretu afara de celu din 1876, carele sa fia datu greciloru dreptu eschisiru la acea biserica, si acestu decretu este in contra opiniunii guvernulu tieri, storsu cu insielatiune si prin intrigele sasulu din Brasiov Kronenthal. Metropolitulu Siagon'a asiä dara n'a lucratu altuceva decatu s'a silitu a restabili dreptulu, si inca tienendu sema si chiar executandu ordinationile mai nalte, adeca decretulu din 1848. Invetiatorii romani n'au posu nici odata la scol'a grecesca. Aseritiunea mincinosä in acesta privint'a, este demna de autoriulu ei, carele trage dieci de miu din averea bisericeii sub pretestu, ca-i apera drepturile. — Grecii, ajutati de sasi, dela 1796 pana in diu'a de astadi au trebuitu sa sustiena acest'a certa ori catu de mare li-ar fi fostu nedreptatea. Numai ajutoriulu asiä dicendu oficiosu din partea sasiloru, d'a, numai acest'a i-a sedusu, i-a incuragiatu si-i incuragieza si astadi, a starui, ca ei au avutu dreptulu la a. 1796 si au dreptulu si astadi, a da jafu asup'r'a averei bisericesci. Eca de unde vinu deci invinuirile asup'r'a capulu bisericescu, si apoi asup'r'a Ministrulu de culte si in celu mai infamu modu asup'r'a secretariulu de statu G. Ioanovicu!

Argumentulu principalu alu greciloru este astadi, cum a fostu din capulu loculu pururia: minciun'a, denaturarea lucrurilor, calumniele si sofisme, recomandate si inaintate prin bani si coruptiune. Postimu dloru de la „Ellenör“ si N. Fr. Lloyd.“

„Albin'a.“

Dieta Ungariei.

Siedinti'a din 2 Martie a casei ablegatiloru. La inceputulu siedintiei decide cas'a, la pro-

punerea lui I. I u s t h a tiené in viitoriu siedintie dela 9—3 ore. Petitiuni numerose se ascernu, pentru o interventiu in favorea Franciei, dupa aceea trecu casa iodata la continuarea desbaterei, despre proiectulu de resolutiune a lui V a h r m a n n relativu la drumuri. Mai multi deputati vorbescu in sfacerea acest'a, intre cari cu deosebire E. S i m o n y i, I. K a u t z, M. I ó k a y si ministrulu G o r o v e. In fine se primesce proiectulu lui V a h r m a n n.

Urméza deci desbaterea despre bugetulu ministeriulu de comunicatiune.

E. S i m o n y i critica prin o vorbire lunga activitatea intréga a minist. de comunicatiune. I imputa cu deosebire atentiunea cea pucina ce o aplica regimulu la cladirea drumurilor.

Precandu regimulu absolutistulu a pretinsu pentru 606 miluri numai 2,061,000 fl, va sa dica, pre o mila 3402 fl, cere regimulu de facia pentru acela-si spatiu 5. milioane fl., per mila 7000 fl. Prelanga aceste se mai afla drumurile intr'o stare ticalosa: vorbitoriulu nu pote intielege, ce se face cu sumele mari votate. Se cladescu drumuri de feru, fara planu si fara scopu, speculanti se inbogatescu si acest'a este totulu. Vorbitoriulu nu voesce a da regimulu votu de ne incredere, ci doresce ca sa se intielega odata ceea, de ce avemu lipsa si ce voim.

Densulu propune esmiterea unei comisii parlamentarie, care sa constea din 14. membri dintre cari cas'a magnatiloru sa alega 6, cas'a deputatiloru 8. Problem'a acestei comisii sa fia elaborarea unui planu despre cladirea drumurilor nostre.

Incheierea siedintiei la 2 ore.

In 3. Martie tienura ambe casele siedintie. Siedinti'a casei deput. dura 6 ore, cea a casei magnatiloru cu pucinu mai multu decatu totu atatea minute.

In siedinti'a casei magnatiloru se cetise numai proiectele de lege primite de curendu in casa deput. relative la honvedime si se tramisera la comitetulu centralu. In siedinti'a c. dep. se continuara desbaterea despre bugetulu minist. de comunicatiune.

In siedinti'a de astadi vorbescu: A. T ö r ö k E. H u s z á r M. T a n o s i c s, br. G. K e m é n y si A. F ö d r ó c z y, Tutororu li se pare ca regimulu nu procede cu energiä si atentiunea necesaria la cladirea drumurilor.

Contele I. B e t h l e n sen. intréba pre minist. de comunicatiune ca construitu va fi drumulu de feru transilvanu de ostu pana la 1 Oct. 1872, in intielesulu art. de l. 45: 1868 si ca resolvisse-va cestiunea imbinarei drumurilor romane, care are o insemnata comerciale si strategia asiä de inalta, in favorea Ungariei si ingraba?

Dupa ce vorbescu S z a p a r y, minist. G o r o v e si C s i k y priimesce cas'a bugetulu ca basa pertru desbaterea speciale.

Se decide a se pertracta proiectulu de resolutiune alu S i m o n y i dupa desbaterea bugetulu si trecendu-se la desbaterea speciale a bugetulu se priimescu primele 3 titule fara desbatere mai insemnata si fara stergere.—Incheierea la 3 ore.

In 4 Martie tienura ierasi ambe casele siedintie. In cas'a magnetiloru se priimira fora desbatere cele 5 proiecte despre honvedime.

In cas'a deputatiloru referéza mai intaiu comitetulu petitiunariu despre petitiuni numerose care se transmitu regimulu.

Urméza continuarea desbaterei speciale despre bugetulu minist. de com. Titulele singuratic se votara ingraba un'a dupa alt'a; preste totu se acordara sumele cerute de regimu. Numai ca ajutoriu pentru comitate cu scopu de a sustiena drumurile se votara la propunerea lui M o c s á r y 400,000 fl. in loculu celor 200,000 fl. preliminari. Pentru regularea Tiszei se votara pre anu 200,000 fl. in locu de 355,480 fl. pre doi ani.

In siedinti'a din 6 Martie se votara ultimile rubrice ale bugetulu pentru ministeriulu de com. In genere oferu desbaterea acestui bugetu pucine momente insemnate, punctele singuratic ale bugetulu se cetira si votara dupa pucine observatiuni.

Urméza desbaterea fondulu de dispositiune alu presiedinteliu ministriloru. Regimulu a cerutu la inceputu ca fondu de dispositiune sum'a de 120,000 fl. mai tardiu insa ceru 200,000 fl. De ore ce comitetulu financiaru inea nu ascernu referatulu seu despre pretensiunea supl. a presiedinteliu mi-

nist., candu se pertracta bugetulu respectivu, se amana votarea acestei sume. Comisiunea recomanda votarea si majoritatea camerei o si incuviintieza.

Incheierea la 2 ore.

Urziri la Constantinopole.

Diarulu „Press'a“ a publicatu urmatoriulu articlu pre care noi credemu ca trebuie sa lu reproducemu:

Déca acum dela cele din afara ale Franciei vomu trece la cele din afara ale Romaniei, este de datoru nostra a comunica cetitoriloru nostri si a face cunoscutu si chiaru dlui I. Ghic'a, ore-cari forte curiose informatiuni ce ni se comunica dela Constantinopole, dela o persóna, care este forte in positiune de a cunosce totu ce se petrece in inaltele sfere diplomatice din acea capitala.

Cu totii cunoscemu scrisoarea, ce se atribuie domnitoriulu, si prin care se exprima mahirea si disgustulu ce incerca capulu statulu de a vedea ca nu pote face binele ce doresce, precum si o hotarire eventuale de a parasi guvernulu tieri. Toti amu vedutu la cate discutii a datu locu in strainatate, in presa asta epistola; si toti amu cetitu apoi, totu in organele publice din strainatate, cumu diversele guverne, si chiaru acel'a alu Austriei si alu Turciei, aru fi intervenitu spre a sustienea si a incuragiä pre domnitoriulu a starui in misiunea sea.

Déra déca cele petrecute in afara, cu asta ocaziune, le scimu intr'unu modu mai multu seu mai pucinu complectu ori veridicu, apoi cele petrecute la noi toti le scimu cu certitudine. Toti scimu ca, afara de cate-va organe de publicitate ale Rossiiloru si ale fractiunei, tote celelalte ditarie au fostu unanime spre a incuragiä pre domnitoriulu ca sa staruiesca in misiunea ce-i a datu natiunea; toti scimu ca natiunea intréga vede in Domnitoriulu singur'a garantia contra ori caroru pericole eventuale, si ca, ea strinsu legata cu dinasti'a, s'a impresionatu forte tristu candu a vedutu asta siovaire exprimata prin acea epistola, si atatu de multu s'a simtitu vointia ei de a sta neclintita in devotamentulu seu catra suveranu, in catu chiaru majoritatea camerei a trebuitu sa faca o adresa prin care sa exprime domnitoriulu devotamentulu seu. Ne aducemu aminte cum senatulu a exprimatu acela-si devotamentu, intr'unu modu mai claru, mai patrioticu mai conditionale.

De atunci a trecut catu-va timpu. Increderea a inceputu sa revina si in afara si in intru. Si diplomati'a straina, ca si noi toti din tiéra amu inceputu incetulu cu incetulu, si in urm'a totoru asoru manifestari facute in favorea domnitoriulu, sa dobendimu convictiunea ca domnitoriulu va starui a indeplini misiunea ce natiunea i-a incredintiatu, cu acela-si patriotismu si cu aceea-si abnegare ca si in trecut. Iéta ce scimu noi la noi.

Insa dupa informatiunile ce avemu dela Constantinopole, se pare ca spirituosulu si agerulu nostru agentu de acolo, d. I. Balacénu, nu scie totu aceea-si lucruri, dlui se pare ca scie, ca positiunea domnitoriulu nostru este forte precaria, ca domnitoriulu nu a renunciatu de locu la idea de a parasi tier'a, ca are sa si plece, ca golulu trebuie sa fia consideratu ca si existandu, si aceea ce preocupa mai alesu pre impacientulu nostru agentu, este de a regula cum si cine sa umple acestu golul...

Fi-voru tote acestea adeverate? Se afirma ca acest'a este limbajulu ce tiene d. Balacénu prin cercurile diplomatice la Constantinopole, ceea ce cauzeza o mare mirare in aste cercuri, obicinuti ce suntu diplomatiä a vedé pre agentii unei tieri interesandu-se altu-feliu de suveranii loru. D. Ionu Ghic'a, mai bine de catu ori cine, trebuie sa scie adeverulu; caci, sa lasamu la o parte intimitatea cunoscuta dintre d. I. Ghic'a si d. I. Balacénu, apoi totu dupa informatiunile nostre dela Constantinopole, ni se spune ca d. I. Balacénu are aerulu de a fi mai multu reprezentatulu personale alu d. I. Ghic'a, decatu reprezentatulu reale alu domnitoriulu. Prin urmare este preste putintia ca d-nu I. Balacénu sa nu comunice, intimu, si cu amenuntulu tote mersurile si actele sale dela Constantinopole; este preste putintia ca d. Ioanu Ghic'a sa nu cunosca totu ce face d. Balacénu la Constantinopole.

Apoi atunci de ce d-nu I. Ghic'a, ca nu franc constitutionalu ministru ce este, nu mai moderéza zelulu d-lui Balacénu si nu lu consilie sa fia si

dnoi unu franc-agentu alu suveranului nostru? De ce nulu invét'a a scapá barem dorintiele si a tienea si dumnélui cátra diplomati macaru limbagiulu ce dnu I. Ghic'a tiene cátra camer'a? Amicii zelosi perdu adesea causele cele mai bune; cu atât'a mai multu ei potu perde pre cele rele.

Noi nu ceremu cá dnu I. Ghic'a sa ne dea vre-unu comunicatu in asta oestiune; cáci cum putemu pretinde noi cá dnoi sa spuna in publicu cele mai secrete intimítati? Nu putemu fi indiscreti pana intr'atát'a. Si déca va voi sa tagaduésca, ca cele dise de noi nu suntu fondate, si acést'a o priimim, macaru ca sorgintea informatiuniloru nóstre este din cele mai sigure, si macaru ca cele espuse de noi suntu de notorietate publica in cercurile diplomatice din Constantinopole.

Tagaduésca déra dnu I. Ghic'a cátu va voi; noi i ceremu unu singuru lucru: sa scrie dlui I. Balacénu a fi mai pucinu zelosu, mai pucinu impacientu, si mai cu tactu: cáci se compromite in desiertu si pre sine, si pre dnu I. Ghic'a... cáci despre ceilalti ministri nici vorba nu este, acés'i a nesciindu nimicu din cele ce se lucréza impregiurulu loru!...

„Tromp. Carp.“

Onorata Redactiune! Sum in placut'a pusetiune de a continúa list'a contribuitoriloru in folosulu bisericeii si scólei gr. or. de aici. Tocm'a adi primiiu dela Rever. d. Ioánu Petricu protopopu, urmatórea colecta:

I. Tractulu protop. II. alu Brasiovlui.

Ryds. d. Ioánu Petricu, protopopu 10 fl. Comun'a bisericeésca din Bodu 1 fl. 30. Comun'a bisericeésca din Feldiór'a 6 fl. Comun'a biser. din Hermanu 3 fl. Comun'a biser. din Crisbavu 1 fl. Comun'a biser. din Nou 1 fl. 25 xr. Comun'a biser. din Presmiru 4 fl. 8 xr. Comun'a biser. din Sanpetru 2 fl. 2 xr. Sum'a 28 fl. 65. cr.

II. Tractulu Treiscaaneloru.

Kisborosnyo 5 fl. Brelicu 13 fl. 40 xr. Cernatulu de josu 1 fl. 10. Covasna 2 fl. 74 xr. Kézdi-Martonosiu 3 fl. Poiana sarata 8. fl. Sum'a 33 fl. 24. cr.

III. Tractulu protop. alu Hidveglui.

Dela Arpatacu 4 fl. Dela Agostinu 50 xr. Dela Budil'a 5 fl. 9 xr. Dela Hedhigu 5 fl. Dela Marcosiu 1 fl. Dela Teliu 3 fl. Sum'a 18 fl. 59 xr.

Adaugendu-se susuatinele dóne sume la acést'a, da o suma totala din 3 tracturi protopopesci 80 fl. 84 xr., adeca optindieci florini si patru-dieci si optu de cruceri in valuta austriaca.

Comunele Intorsur'a Buzului, Santionu cá filia a Ozúnlui si Bastelionu, ca filia a Dobárláului de asta data — dupa relatiunea susu atinsului d. protopopu n'au contribuitu nimicu din cauza ca in 1868 la staruinti'a dlui protopopu si prin osténél'a preotului locale — care in persóna au umblatu prin comunele respective — s'au adunatu bucate circa 32 galete, care in bani computandule per 4 fl., aru face 128 fl. v. a. asemenea si bani gal'a circ'a 40 fl. v. a. Sum'a 168 fl. v. a., la care suma adaugenduse 80 fl. 48 xr. aru dá sum'a totala de 248 fl. 48 xr. v. a., adeca dóne sute patrudieci si optu de florini si 48 cruceri val. astr.

Prin acést'a se aduce multumita publica tuturoru binefacatoriloru in specie marinosului d. protopopu, carele cu o suma frumuseca au deschis sirulu contribuitoriloru si prin trei cercularie neobositu au indemnatu pre comunele respective la contribuire, dara durere! unele comune nu pré esceleza in contribuire, de abia 1 fl., de abea 50 xr. au contribuitu; déca tota comun'a bisericeésca celu putienu 5 fl. v. a. nu contribue spre scopulu susatinsu, apoi de abea se va poté edificá bisericeésca, si scól'a nóstra nationala, carea safia totu-odata centru pentru Treiscaune, nu se va poté in estu-anu edificá, si atunci suntemu perduti, cáci scól'a comunalá ne absórbá copii nostrii si reformatismulu sub masc'a comunalá prin profesorii ei, cu siguritate si implinesu proselitismulu celu lipiciosu, carele l'au inceputu in decursulu anului scolaru prin aceea imprejurare, ca facendu inaintea copiiloru nevinovati asemenare intre confessiunea nóstra si cea reformata, espresu au hilitu confessiunea nóstra pentru formalitátile sale, si pentru vinderea lumuniloru etc. in biserica, cu atât'a mai tare inse laudandu pre cea reformata; nici cea catolica n'au potutu inconjura hul'a loru!

Deci me rogu de tóte aceea comune, care n'au contribuitu 5 fl. v. a. se adauge inca atât'a

cátu lipsesce pâna la 5 fl., cá crestini nostrii se-si védia dorintia implinita! —

In respectulu colectei facute pre la bravii Brasioveni comercianti, amu sa amintescu. — Dupa informatiune mai prospeta — ca d. Archimandrescu comerciantu, inca au fostu unulu între cei, carii au staruitu la facerea colectei celei frumóse, din care cauza pentru zelulu seu neobositu i se aduce multumita publica. —

Mai in urma in respectulu parochiei vacante din Micoujfalú me rogu de ven. consistoriu archidiece-sanu a nu întârdiá cu ocuparea acestui postu, caei arcanele proselitismului s'au intinsu si pre acolo din lips'a preotului! sapienti satis! De altadata mai multu!

Sepsi-Sant-Georgiu in 24 Februaru 1871.

A. O.

Agnit'a in 21 Fauru 1871.

Diua de astadi póte se fia scrisa cu litere nesterse in cronic'a tractului nostru, déca róda, ce o amu semenatu noi cá antáulu (?) sinodu alu acestui tractu va prinde radacini in inimile tuturoru acelor'a, care ne au datu nóne increderea alegandune de a semená acést'a róda. —

In urm'a circulariului protopresbiterale fu conchiamatu sinodulu nostru tractualu pre 21 Fauru 1871 in opidulu Agnit'a, unde adunanduse membrii se severi in bisericeésca nóstra gr. or. servitiulu Dumnediescu. Dupa servitiulu acést'a divinú, care s'au celebratu prin domnulu administ: protop: Gregoriu Maieru, insotitu de parochulu locale Ioane Moldovánu, si de Ioachimu Paréu, parochulu Verdului, sevarsindu-se cu mare solenitate parastasu pentru marele si neuitaverulu mecenatu Emanuilu Gójdú, rosti parintele d. adm. Gregoriu Maieru, o cuventare bine nimerita ascultata cu cea mai mare atentiune din partea membriloru sinodali si a numerosului poporu adunatu, — priu care vesti poporului, ca 3 suntu causele de mare insemnatate, pentru care s'au adunatu cu acelu privilegiu poporulu atâtu de numerosu in cas'a dlui, — cea dintáiu pentru ascultarea cuventului lui Ddieu, despre care intrebuintandu tes'a din sánt'a scriptur'a „cátu-su de iubite locasiunile tale dómnú“ etc. trase atentiunea ascultatoriloru cu placere la intielesulu st. evangeliu a dilei, si prin mai multe esemple din s. scriptura, facú pre multime se intieléga, ca precum alergau popórele odinóra cá sa vadia pre Christosu D-lu si se audia invetiatur'a lui, tocmai asiá suntu si acum datori ómenii cá se o faca fiindu Christosu si acuma in cas'a lui Ddieu impreuna cu invetiatur'a s. evangeliu.

A dóna causaeste vocea prea luminatului Consistoriu archidiece-sanu, carea au resonatu tuturoru prin cerculariulu seu din 23/1 Nr. cons. 63. a. c. pentru cá sa se tienea parastasu pentru sufletulu nemuritoriului mare barbatu Emanuilu Gójdú, alu cáruu testamentu cetinduse cu voce inalta, spuse parintele adm. cumca o asemenea fapta marét'a, iubitoré de Cristosu si de seracii lui afla in s. scriptura esemple cari se dovedésca ca lu iubescu, si dându din avuti'a loru seraciloru, intru care intielesu, citându esemple anume a incheiatu cu cuvintele s. evangeliu: „ca unde este comórá vóstra, acolo e si inim'a vóstra.“ Spuse mai departe ca nemuritoriulu Emanuilu Gójdú, carele materialulu comórei Pau adonatu pre pamentu, comórá inse si o au ziditu in ceru, unde inaltindusi inim'a astadi cu sufletulu se afla acolo.

A trei'a causa pentru carea ne adunásemu o au vestitu prin aceea, ca si noi cá crestini adevérati, si medulari ai unei natiuni mari suntemu detori a urm'a esempleloru bune, facendu asemenea, — pentru aceea care potemu multu, multu se jertfimú natiunei, iéra carii mai putinu iérasu dupa inprejurári mai pucinu, precum si Christosu au disu: „dela celu ce póte multu, multu se cere, si dela celu cu pucinu mai pucinu, — la care citându si esemplu veduvei cu cei doi filieri — recapitulá vorbirea si o fini cu acea „ca unde este comórá vóstra, acolo este si inim'a vóstra.“ —

In urm'a acestor'a si a unei pauze de una óra, membri, sinodului protopresbiterale se adunara in scól'a nóstra gr. or. de aici, între carii d. adm. Gregoriu Maieru de timporiu aflanduse, a deschisú siedint'a sinodului, cá presiedinte, cu una alta vorbire potrivita cu tes'a din s. scriptura „veditu-amu lumina cea adevérata, luatámu duchulu celu curescu“ etc. — si dreptu aceea enumerandu lucrurile sobóreloru nóstre eparchiale dela 1850 încóce, si a congreselorú nationale, vesti insemnatatea primului

nostru sinodu si dandu totu deodată deslucirile necesarii la propunerile cinstiei sale, facute cu ocaziunea din 5 Fauru a. c. Nr. 59. si in intielesulu § 50. din statutulu organicu, pre lângá descoperirea infaciosierei membriloru sinodali in numeru de 20, proclamá siedint'a de deschisa. —

Desbaterile propositioniloru reverentiei sale, par. adm. protop. cá presiedinte, fusera incordate si in partea cea mai mare petrunse de spiritulu timpului privitoré la multu asuprit'a nóstra biserica. — Dorere inse ca la acése desbateri fundamentali ale primului nostru sinodu nu au luat 2 membri din cerculu alegetoriu Cincu-Mare d. M. B. si parintele I. M. parte. Cugetu inse ca nu din nepesare cátra afacerile nóstre atâtu de necesarii. —

Dintre membrii sinodali de facia luase, partea cea mai insemnata la tóte punctele d. I. Z. din cerculu de alegere Fofeldea — Glimbóca; d. I. T. din cerculu de alegere Nocrichiu — Ghisasa; d. I. P. din Verdu, I. C. din Siomartinu; R. din Ighisdorfu; I. C. din Agnit'a si T. din Bruia cu atâtu infocare si precautiune încátu aceea durase pâna dupa 11 óre nóptea. —

Desbateria privitoré la scótele nóstre atâtu de asuprite si nemangaiate fu cea mai esemplaria la care fiasce care membru avú de a motivá cate ceva. — Tóte acestea satoriri ale sinodului se voru vedea la timpul seu din protocolulu sinodale, si faptele voru vorbi insusi. —

De aceea satis sapienti. — Ceva inse 'mi uitámu, ca cantarile din bisericeésca nóstra Agnit'a, esercitate de copilasi si fetitie in coru, sub conducerea Invetiatoriului loru, facura impressiunea cea mai buna, de aceea multumita bravului invetiatoriu Corfariu.

Dea D-dieu, ca ceea ce acestu sinodu cu atâtu zelu si precumpanire au posu pre hartia sa se aduca si in praesa la totala indeplinire, cáci numai atunci ceo vomu potea vedea fructele semenate de noi rodindu si infiorindu spre mangaierea nóstra a tuturoru de totu reulu ce ne impresóra, sa ne fia asiá dara devis'a: „sa ne ajutámu mai întâiu noi insine, si apoi ne va ajutá si Dumnedieu.“ Asiá se fa.

Unulu din membrii.

M. On. Dle Redactoru! Cá unulu ce me interesedi de scóla mai multu cá de ori care altu lucru, nu potu a trece cu vederea unele evenemente de mare insemnatate pentru noi románi. Deci ve rogu aveti bunatate a dá locu unei scurte descrieri ale acestorú evenemente in multu pretiabile colóne ale „Telegrafului Romanu,“ spre a-mi arétá si eu bucur'a mea cea mare, ce semtescu, vedendu atât'a dragoste cátra scóla.

Amu intielesu si m'amu convinsu ca scól'a din comun'a braneana Moieciulu inferióre, acum 3—4 ani, nu avé nici unu cruceriu, ba ce e mai multu inca aru fi fostu detóre; acum inse nu numai ca s'a eliberatu de detori'a avuta, déra inca prin staruintiele cele mari si multe ale barbatiloru inteligenti de acolo: Georgiu Gerbacea parochu, Ioánu Persoiu parochu, Moise Nedelu invetiatoriu, Nicolau Pota invetiatoriu, Ioánu Gerbacea jude primariu, Ioánu Bangala jude secundariu, *) Bucuru Gerbacea fostu colectoru, póte mai suntu si altii carii mie nu mi suntu bine cuosenti, sa puse scólei unu fondu, care astadi posiede 300 fl. v. a. cetesce trei sute floreni, v. a. Acesti barbati staruescu din tóte puterile prin feliarite midilóce, potrivite scopulu a inulti fondulu scólei. Bravo on. parinti, frati invetiatori si on. oficiu comunale bravo!!! staruiti si sperandu filii siguri ca plat'a ve va fi mare.

Unu altu evenimentu. Nu potu inse trece cu vederea si unu alu doilea evenimentu de mare importantia si adeca: scóla din Tohanulu nou nu au avutu pâna astadi nici unu fondu nici idee — pentruca poporulu cá si pre alte multe locuri — de si bonu si blandu, totusi inca si astadi sustiene, ca scól'a e totu aceea numai, care au fostu cu ceva mai inainte si nu o sei pretiui. Acum incepe acestu poporu a avé alta ideea, incepe a se luminá, cu pasi rapedi.

Eu erediú, ca preotulu Leontinu Puscaru, care acum numai de vre-o 6—7 luni administreadia acést'a comuna, nu voru trece 2—3 ani celu multu 4, si va face reforme insemnate, erediú, ca acestu preotu va ridicá scól'a — la deplin'a sea insemnatate; acést'a

*) Acest'a au umblatu cu list'a dupa contribuii in multe comune vecine, au steruitu in mai multe privintie fórté multu.

